

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide czimzendők
az előfizetési pénzek.
Hirdetések és nyilvántartási
közlemények:

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre . . 4 frt
Félévre . . . 2 „
Negyedévre . . 1 „
Egyes szám ára : 10 kr.

SOMOGYI ÚJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szellemi részét illető minden
közlemény.

Bérmentesen küldö-
ményt nem fogadunk el.

Kéziratokat vissza
nem adunk.

MEGYEI és HELYI-ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: KEDDEN.

Felelős szerkesztő és kiadó: Poór Sándor. Főmunkatárs: Dr. Obetkó Károly.

Uj pénz.

A nemzetgazdászok általában azt vallják és hirdetik, hogy új pénznek a forgalomba hozatala mindenkor a polgárok megkárosodását vonja maga után. Ez természetesen is, mert a forgalomból kivonandó pénz beváltási háttárideje gyakran nem szivároghat át olyan rétegeken, melyek — bár ott pénz szintén felhalmozódhatott, a mindennapi élet változásaitól el vannak zárva. Ilymódon gyakran százazrekre rug az az összeg, melylyel a polgárok károsodnak. Sokkal több zavar, s aránylag még nagy veszteség érheti a polgárokat akkor, ha nemcsak új pénz, hanem ezzel egyidejűleg egészen új pénznemek kerülnek forgalomba.

Az átmeneti idő legsúlyosabb terhet a kereskedőkre, iparosokra és általában a nagyobb vállalkozókra (részvénytársaságok, pénzintézetek, stb.) rója, mert ezeknek meglévő nyomtat-

ványaikat könyveiket s általában egész ügykezelésüket az új pénznemhez alkalmazva kell reformálni. E kötelezettség természetesen az összes törvényhatóságokat is terheli. Általában az 1899. évi XXXI. t.-c. 2-ik §-a értelmében 1900. évi január hónap 1-től kezdve az összes törvényhatósági és községi bevételek és kiadások is ebben az értékben vezetendők. Ugyanezen t.-c. 3-ik §-a értelmében a törvényhatóságok és községek felügyelete alatt álló, vagy közfeladatok szolgáló testületek, alapok, egyesületek, szövetkezetek és intézetek könyveit és számodásait szintén koronaértékben kell vezetni. A belügyminiszter különben már minderre fel is hívta a törvényhatóságok figyelmét, de ezzel kapcsolatosan a sajtónak is kötelessége, hogy e beálló változást a közönség mind szélesebb rétegeivel megismertesse.

A korona értékű pénznem, mely jelenlegi számítási rendszerünket tel-

jesen felforgatja, sok tekintetben előnyös ránk nézve. Pénzegységünk ugyanis e változással a középeurpai pénzegységgel (frank, márka, lira) megközelítőleg azonos értékűvé válik, s a mi ennek a rendszernek egyik legnagyobb előnye, ezentúl kisebb darabolású pénznemekkel fogunk rendelkezni, a mi viszont a szabatosabb értékmegállapításokat teszi lehetővé.

Az sajnos kétségtelen, — hogy a korona értékre való átmenet pénzünknek a nemzetközi forgalomban való értékét nem javítja meg. Nem javíthatja meg valutánk rendezetlensége miatt, a mi az agio szakadatlan ingadozását okozza.

A valuta szabályozását tudvalévőleg a korona érték behozatalával egyidőre tervezték, de hát ennek utját vágta az, hogy elégtelen arany alap miatt a készfizetés felvehető nem volt. Igaz ugyan, hogy az osztrák-magyar bank mintegy 380 millió forint értékű

T Á R G Z A.

D a l.

Enyém a vágy, mely messze szárnyal,
A nyájas, tiszta ég enyém,
Enyém a bűvös csalogánydal
A legcsodásabb költemény.

Enyém a mezők vadvirága,
Az édes illat, hű a fény,
Enyém ő minden ragyogása
És minden árnya az enyém.

Herczeg János.

Elbeszélés. *)

— 1849-iki korszakból. —

1848–9-iki év véres betűkkel van hazánk történetének évkönyveibe beírva. Véres betűkkel, nemcsak azért, mivel vérről szereztek meg elődeink alkotmányunkat, függetlenségünket, hanem azért is, mivel

*) Mutatványok szerzőnek legközelebb megjelenő kötetéből.

legjobbaink közül sokan e korszakban halottak el. Voltak sokan, kik örök hírnevet, dicsőséget szereztek az utódok részére, de voltak olyanok is, a kik, bár magyarnak tartották magukat, mégsem voltak azok, hanem alattomban a magyar-szabadság kivívásának megakadályozásán fáradoztak.

Ilyen volt László huszárszázados az akkori időben!

Megbízta, hogy egy zászlóaljjal fűkésze ki az ellenségnek tartozkodási helyét. A parancsnak engedelmeskedett s elindult csapatjával, de nem azért, hogy megbízatását teljesítse, hanem, hogy kiszolgáltathassa a reá bízott magyar csapatot a magyar nemzet elleneinek, mert csak látszólag volt jó magyar katona s inkább a magyarok elleneihez szított.

Csapatját, midőn már messze elvezette, így szólt hozzájuk: »Maradjatok hátra! Én előre sietek. Addig pihenjétek. Rövid idő múlva visszafogok jönni közétek!« Azután lovával elvágtatott.

A katonái engedelmeskedtek. Eleinte nyugodtak voltak, nyugodtan várták századosuk visszajövetelét, de midőn egy óráig várakoztak a még akkor sem tért vissza, rémület szállta meg mindegyiket s nem tudták mi tévők legyenek.

... Csakhamar lödöbögést hallanak s egy közellevő erdőből egy német csapat terem előttük. Eleinte hódolatra szólítják fel a magyar csapatot, de midőn makacsul

ellentmondanak, reájok rohannak, a mely harc a német csapat kudarczával végződött.

... A haditörvényszék a századosot, mivel csapatjától eltávozott, halálra ítélte.

A huszárszázados atya büszke magyar volt. Büszke volt őseire, a kik örök hírnevet szereztek maguknak nemcsak hazánkban, hanem külföldön; büszke volt saját magára, ki részt vett a legelkeseredettebb, legvéresebb harcokban s noha vitézül, vakmerően harcolt hazájáért, ellenség golyója sohasem találta, őt ellenség kardja sohasem érte. Fiát már gyermekkorában katonai szellemben neveltette s sok gondot fordított rá, hogy ilyen szellemben nevelkedjék, katonai szabályok szerint éljen, hogy felbressze benne a haza iránti igaz szeretetet, hogy ez által jó katona váljék belőle.

Atyja büszke volt fiára is. Örült előre, hogy fia is, mint ő, kifog tűnni s fia neve is ott fog ünnökölni a haza megmentőjének nevei között.

Fia katona lett s pedig vitéz katona. Részt vett a szabadságharcban, részt vett a szerencsésen végződő harcokban, ellenei remegtek valahányszor hallották, hogy ő állt a sereg élére.

De fia letért a helyes útról. A német csapatok valamiképp meggyerték saját részökre s mivel saját csapatját elhagyta halálra ítélték.

Atyja utóbbi időben nem hallott fiáról s midőn váratlanul halálra ítéltetését hírül

arannyal rendelkezik, ezt azonban a legerélyesebb kamatláb politikával kell megvédelmeznie, nehogy újból kiszivárogon a bank pincéiből. És a nemzetközi pénzpiac jelenlegi vagy legalább közelmúlt helyzete nagyon is indokoltá teszi a fokozott éberséget sőt aggodalmaskodást is. Ez volt az oka annak, hogy az osztrák-magyar bank október hó 1-én 1873 óta első esetben 6%-ra emelte a kamatlábát, mely rendszabály pedig a mi piacunkon erős rázkodást, mondhatni válságos helyzetet idézett elő.

Erre a rendszabályra azonban feltétlenül szükség volt, mert a német birodalmi bank 6%-ra, az angol bank pedig 5%-ra emelte volt fel a kamatlábát. Hát hiszen ezeknek nagy okuk is volt erre!

A német birodalmi bank ezért volt kénytelen a kamatlábát emelni, mert, az utóbbi évek alatt mutatkozott óriási igények ca. 200 millió márkával fogyasztották meg érczkészletét, míg ezalatt váltótárczája 400 millióval emelkedett.

Az angol bank ugyancsak érczkészletét védelmezte a magasabb kamattypussal, és pedig részben azért, mert félték a dél-afrikai arany elmaradásától (1898-ban 180 millió forint volt) részben pedig Amerika nagyigényű aranyvásárlásait igyekeztek megakadályozni.

Helytelen tehát az osztrák-magyar bankot támadni a magas kamatlábert, — midőn körülötte a pénzértéke horribilis mértékben drágává lett. Ez a következtetés annál inkább pozitív alapokon nyugszik, mert hiszen még a kitört transvaal — angol háború sem okozott már súlyosabb rázkodtatásokat, a mit leginkább igazol az angol tőzsde, mely alig reagált a háború kitörésének hírére, úgy hogy

pl. az angol konzolok alig $\frac{1}{2}$ %-kal hanyatlottak.

A jelenlegi helyzet sulypontja teljesen az angol bank magatartására esik, s váltáságot csupán e bank ingadozó kamatláb politikája okozhat. Főképe ha a német birodalmi bank meg nem erősödnék. Ez az utóbbi körülmény azonban most már kizártnak látszik, annyira, hogy a kamatláb leszállítását tervezik. A pénzpiacnak ez a javulása lassanként nálunk is érezhetővé válik, s ez magyarázza meg azt is, hogy az osztrák-magyar banknál a kamatláb leszállítása szintén előtérbe áll.

A helyzet tehát még mindig súlyos, a jelek azonban fokozatos javulásra engednek következtetni. A mi persze igen üdvös és kíváncs, hogy legalább az új pénzzel javult viszonyokat találjunk, a jövő évszázad küszöbén.

A városi főorvos a közegészség érdekében

Dr. Polyányi Lajos városi főorvos a következő jelentést terjesztette a polgármesteri hivatalba, melyet közérdekű voltánál fogva egész terjedelmében közlünk, megjegyezve, hogy annak minden pontjával egyetértünk.

278. szám.

főorvos: 1899.

Toklentes Polgármester hivatalnak

helyben.

Azt hiszem ma már senki előtt sem titok, hogy a fertőzött víz a ragályos betegségeknek egyik fő tényezője.

Meggyőződhetett arról az is, ki még a közeli múltban is a hatóságnak a hágy-máz ellen kifejtett tevékenységét bizonyos fatalisztikus kételkedéssel fogadta vagy

bizonyos filozofiai felelősséggel kritizálta.

Az a frappáns hatás még magát a véletlent is meglepte, melynek pedig mint tudjuk nem a leggyengébb oldala mások érdemeivel ékeskedni.

Ezeket előre bocsájtva áttérünk előterjesztésünk tulajdonképpeni tárgyára.

Köztudomásu, hogy a városunk évi jégkészletét a malom árok kirekesztésével a Kapos csatornából szerzi be, de nem kevésbé köztudomásu, hogy beszerzi azt gyenge téli időben, midőn a kapos csatorna be nem fagyhat máshonnan is.

Az ily pottermő helyek rendszeren posványos réti vagy erdei vízállások bűzös uzséli árkok puskos folyókák, elhagyott téglavető gödrök s mocsáros tavak.

De van a jégnek bizonyos szurrogátuma is, s ez: a mindenünnen összehordott a jégvermekbe gázolt, sulykolt hó. Trágyaszekerek trágyás szemét dög továbbított lapátok s mindenben gázoló csizmak rendszeren azok a segéd eszközök, a melyekkel hóból jéget csinálunk.

A természetben a napfény a levegő az élető; a tisztaság a konser való erő.

Az embernek tehát épp oly szüksége van a tisztaságra, mint a napfény a levegőre.

A tisztaság ellentéte a tisztátalanság. S mi a tisztátalanság? Semmi más mint gyűjtő neve egy egész sereg az emberi életre törő ellenséges mikrobianak, az az a parányi lénynek, melyeket csak ezer vagy még többszörös nagyítás mellett is mint parányi de élő mozgó lényeket szemlélhetünk.

S ezek mindanyian a növény világhoz tartoznak, s így a növényi élet szivossága s kitartásával bírnak.

Nem csodálhatjuk tehát, ha jégbe befagyva — mihelyt magasabb hő fok alá kerülnek, mint például a jégverembe, azonnal felélednek, s hozzá látnak a romboló pusztító — sírásó műkökhöz.

Ne beszéljünk jégsekreényekről mint e mikrobiák elleni biztos ovtétezkedésekről. Mert ki ne tudná, hogy e szekrények csak a reggeli hus szükségletre vannak berendezve — a többi készletben levő hus pedig addig marad a jég hátán a véremben míg rá nem kerül a sor.

Igyvagunk a tej és fagyaltal nem is szólva a többi konzerválásra szorult élelmi tapcikkekről.

hozták, nem tudva kiállani azt a szégyent, a mi családokat érte — meghalt.

Budavár bevételé után a katonák parancsot kaptak, hogy azok, a kik e csata alkalmával elesetek, szépen temetessenek el, azok pedig, a kik csak megsebesültek, a kórházba vitessenek ápolás végett.

A sebesültek száma óriási volt. A kórház egészen megvolt telve betegekkel, csak egy hely volt még üres, de ezt a helyet is csakhamar elfoglalta egy vitéz katona.

A honvédek egy homlokán megsebzett katonát hoztak be hordágyon. Sebe homlokán be volt kötve, ruházata pedig a katonákkal egyforma volt...

A kórház orvosa a sebesültek megtekintése s gyógyításuk végett a kórházba megy. Betegeit sorba vizsgálja, midőn hirtelen szemét egy beteg katonára szegezi, arra a katonára, a kit az imént hoztak be a honvédek hordágyon. »Adjatok más helyet e beteg részére! Különítsétek el a többi sebesültektől, mert e sebesültnek feltétlenül nyugalomra s csendre van szüksége» — mondá az orvos s parancsát csakhamar teljesítik is.

— Az orvos remegve bekötözi újra a sebesültnek homlokát, miután enyhítő szert tett rá s távozni akar, midőn a beteg felnyitja túrdíszp... A tel-

sült felve körülnéz s csodálkozva megpillantja orvosát.

Az orvos az ágyához megy s nyájasan így szól hozzá: »Szabad kérdezmem születési helyét s származását.

Az orvos megrettent, midőn a sebesült megmondá.

A huszárszázados nővére volt.

»Bátyám letért a helyes útról» — folytatá beszédét — »Tönkretette családunk hírnevét; sirba vitte édes apámat; porba tiporta családunkat; tönkretett engemet is! A halált kerestem, az olyan halált, mely a haremzón éri el az embert s nem az olyan halált, melynek bátyám áldozatává lett.» »A harcban vettem részt, hogy a szégyent, a szennyfoltot, mely családunkat érte, véremmel lemoshassam s megbélyegzett nevünknek újra fényt szerezzek!... Azért kerültem ide; azért van most szükségem mások jószívűségére, jóakarására, mert a csatában meghalni nem tudtam» — végzé a vitéz leány szavait.

Az Orvos leült ágya mellé s egész éjjel ott virrasztott. Sajnálta a szép teremlést, sajnálta tiszta szivéből s egy percre sem távozott el tőle...

Az orvos megvallotta, hogy lángolóan szereti, hogy imádja s nőül akarja venni. A leány sirva fakad. »Nem tettem meg még kötelességemet. A csatában kellett volna elesnem, mert ígértem az volt, hogy csatáimban meghalok. De szíját vérem ártam is,

mégis újra visszaszerzem. Arra pedig, hogy önnek neje legyek érdemtelen vagyok!«

Az orvos folyton kéré, hogy ne tegye. »Hsz megmutatta hazája iránti szeretetét! Lemosta azt a szennyet, a mely családokat érte!«

Midőn azután az orvos fáradhatlanságának az lett a gyümölcse, hogy a szép leány homloksebe behegedt, nagyon jól tudva, hogy mi történt vele. A harcban kapott seb behegedt, de a másik, mely szivében támadt orvoshatán lett. A midőn az orvos kérdése mind sürgetőbbek lettek, megjött az idő, hogy a leány ellentállása is megdőrt s a vitéz honvédből lett egy bajos menyecske, ki élte megmentőjét, a fáradhatlan orvost boldog családi élettel ajándékozta meg.

Gyűszű János.

Elégetett spiritisza asztal.

Írta: Gyűszű Dénes.

Oh! te szegény asztal, a melyet egy műasztalos oly nagy fáradsággal készített, gyilkos kezeknek estél áldozatul! Te, »ki« arra voltál hivatva, hogy a kíváncsi embereknek a jelenben, de máshol történő dolgokról beszélj, a szellem közvetítése folytán

Hányféle tej fagyalt stb. jó közfogyasztásra, melynek tartósságát náluk a fennebb jelzett jéggel biztosítanak akként, hogy vele összekeverik! De félre téve minden rosszhiszemiséget s meghajolva az őszinte bizonyítgatások előtt, hogy nem történik semmi közvetlen összekeveredés, kérdem az a kéz, mely a jéggel foglalkozik s egyben a fazekak, findzsák s kalamakkal manipulál kevésbé fertőző-e, mint a jég?

A tisztátalan jég pedig épp oly ártalmas, mint a tisztátalan ivó viz, sőt mondhatni sokkal ártalmasabb, mert míg az első elől mindig, az utolsó elől csak a legrikkabb esetben menekülhetünk. Ebből láthatni mily nagyjelentőségű szerepe van a tiszta jégnek az emberi háztartásban.

Ezért a közegészségügynek mint egyik legüdösebb vívmányát köszönhetjük a műjeget.

Ma már Kaposvárott sem vagyunk arra rá utalva, hogy a jeget onnét vegyük, a honnét kapjuk származására való tekintet nélkül.

Ma már Kaposvárnak is van egy műjegyára melylyel ismét tanbizonyosságát adta hatalmas haladásának életre valóságának.

A műjég kifogástalan kútvizből készül kristály tiszta s ment minden ragályos anyagtól.

Megvan tehát az alkalom adva, hogy az évezredek sablonnal szakítva jégszükség letünket tiszta megbízható forrásból vegyük.

De nem pusztán régi káros szokástól való eltérésről van itt szó, hanem mint azt már fennebb fejtegettük, a közegészségügy egyik legvitálisabb kérdéséről.

Tudjuk, hogy legnagyobb kalamitásunk a ronda ivóvizünk. Ennek köszönhetjük, hogy másokról ne is szóljunk — a folyóitt itt ott felmerítő hagymáz betegséget. Most azon a ponton vagyunk, hogy vízvezetékkel azon a mizerián segítsünk. Jól, a vízvezeték megiesz, mert meglesnie kell!

De kérdem mit használand mindez, ha másrészt a ronda jéggel inficiáljuk magunkat? Ha ma már vízvezetékünk volna kétség kívül a városi hatóságnak a közegészségügyi törvények értelmében, nem csak joga hanem kötelessége is volna a jelenlegi kutatkat használaton kívül helyezni.

Vajon nem áll-e ugyanez a jégre nézve is?

Határozott véleményem szerint igen. Kérem tehát a városban eddig divó jégbeszerzési módszert betiltani s a közfogyasztás céljára csak műjeget megengedni, annál is inkább, mert ez semmivel sem kerül többbe mint a másik, s mellette — ha már mással, nem azzal az előnnyel bír — hogy 'senki életét nem veszélyezteti'.

Kaposvár 1899. október 26-án.

Dr. Polány Lajos
v. főorvos.

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás.** Tisztelettel felkérjük lapunk t. olvasó közönségét, hogy a kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, azt megújítani szivesek legyenek ne hogy a lap küldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Kitűnő tisztelettel:

a „SOMOGYI UJSÁG”
kiadóhivatala.

— **Öngyilkosság.** Sütő Lajos szomajomi ev. ref. lelkész f. hó 2-án felakasztotta magát és mire végzetes tettet észrevették, már halott volt. Sütő tékozló ember volt, a minnek következtében sokan megperelték, a mi anynyira elkésztette Sütőt, hogy a halálban keresett menekülést.

— **Áthelyezés.** Biró Jenő m. kir. államvasuti mérnök Sárobagárdról Kaposvárra helyeztetett át.

— **Meghívó.** a csokonya viléki népnevelési egyes. f. évi közgyűlését november hó 15-én délután 5 órakor tartja meg a csokonya községi ház nagytermében, melyre az elnökség a helybeli és vidéki érdeklődő közönséget meghívja. Az egyesület célja: a népnevelés ügyét előmozdítani az értelemnek, erkölcsnek és az anyagi jólétnek fejlesztésével és ezen nemes céljának megvalósítására 32 évi fennállása alatt már több ezer forintot fordított. Erre való tekintettel

az egyesület megérdemelné, hogy a közönség nagyobb figyelemmel kísérje működését.

— **Ellenőrzési szemle.** A városunkban és a környéken tartózkodó tartalékos tisztek ellenőrzési szemléje f. hó 4-én tartatott meg Kaposvárott.

— **Hirdetmény.** A kaposvári iparom ifjuság önképző köre az államsegélyezésével főtartott 5 hónapos téli rajztanfolyamra a beiratások november hó 5-én kezdődnek. Fölhivatnak mind azon iparosok, a kik a nevezett tanfolyamon részt venni óhajtanak, legkésőbb november 15-ig beiratkozni, mert a később jelentkezők nem vétetnek föl. Beiratási díj 1 frt. A tanulók a tanfolyam egész tartama alatt (rajzeszköz kivételével) mindenféle rajszert teljesen díjmentesen kapnak. Jelentkezni lehet naponként este 7-8-ig a belvárosi állami elemi iskolában.

— **Közlemény.** Miként lehet a táviratok elveszése és elferdítése ellen védekezni? Az államkincstár a táviratüzleti szabályok 6-ik §-a értelmében nem vállal felelősséget és jóállást azon károkért, melyek a táviratok elveszése, elkésése, vagy elferdítése következtében támadhatnak.

Gondoskodott azonban arról, hogy a táviratozó közönség táviratainak kézbesítéséről a címzett hozzájárulása nélkül meggyőződhessek, illetve táviratát az elferdítés ellen biztosíthassa. Minthogy e módokat a nagy közönség, a mint a tapasztalat mutatja, nem igen ismeri, azokat a közönség érdekében alább közöljük:

1) Ha a táviratot küldő egyén arról akar meggyőződést szerezni, hogy távirata tényleg kézbesítetett, ezt két féle módon érheti el. Nevezetesen kaphat erről értesítést távirati úton vagy postán. Előbbi esetben táviratának címe elébe (D. C.) jelzőt ír és a távirati értesítésért 10 szavu távirat díjának megfelelő összeget fizet; utóbbi esetben pedig a cím elébe: (P. C. P.) jelzőt ír és a postai értesítésért 25 krt fizet.

2) Ha táviratát az elferdítés ellen kívánja biztosítani a cím elébe: (T. C.) jelzőt ír mely esetben táviratának tartalmát az összes keze ő hivatalok egymás között összeolvasás által egyeztetik. Az összeegyeztetést az eredeti távirati díjának $\frac{1}{4}$ részét kell fizetni.

— **A képviselő választási fuvardíj és a megyei tisztviselők korpótlékáról irtunk az októberi közgyűlés alkalmával, hogy bizottságokhoz letek utasítva véleményadás vé-**

megsemmisültél! Megsemmisültél, mivel megfeledezte hivatásodról!

De beszéljük el előbb történetedet s mondjuk el, mi okozta megsemmisülésedet!

Van egy város a sárvíz közelében, nem a tulajdonképeni sárvíz mellett, hanem a Duna alsó kanyarulatánál, de minthogy e város nagyoobbrészt sáros vízzel van körülvéve a Duna áradása következtében tehát mondhatjuk mégis a sárvíz mellett terül el.

Nincsen e városnak villanyvilágítása, nem is áll meg az express- vagy luxusvona, nincsen katonai zenekara, de lakói mégis sok olyan dologra büszkék lehetnek, a mi más városokban hiányzik.

Egyik nevezetességét az képezi, hogy lámpái (ha ugyan annak nevezhetem) akkor égnek, ha az ég telve van csillagokkal s a hold büszkén tekint le az égboltról, sőt időben pedig, a lámpái (nem lévén azok meggyújtva) a sötétségben kóvályognak mert azon sajátos tulajdonsággal bírnak, hogy akkor gyúlnak ki, a mikor nincs rájuk szükség.

E város lakói nagy spiritiszta kedvelők voltak s nagy gonddal, fáradsággal üzték a spiritizálás nagyszerű, magasztos művészetét! Nem hitték addig semmiben, míg a spiritizálás útján meg nem győződtek valamely dolognak valóságáról. Nem csodálhatjuk tehát, hogy egy remekes s a spiritizálás szabályaihoz mért asztalt készítettek

Az asztal elkészült s hivatalának eleinte eleget is tett. Hűen kikopogta a spiritiszták közvetítése folytán a szellemeknek szavait s e miatt nagy kegyben is állott eleinte a spiritiszták előtt.

De mi okozta megsemmisülését?

A spiritiszta kör midőn megalakult lelkes védőkre talált náluk. Voltak sokan a vagonosok közül, a kik teljesen átadták magukat a spiritizálás mesterségének. halomszámra gyűjtöttek össze a spiritizálásra vonatkozó könyveket, spiritiszta közlönyöket hozattak, a melynek később rendes tudósítói lettek.

Egy alkalomkor a spiritiszta Clubb egyik lelkes védő tagja elutazott. Gyűléseket nem tartottak, mert — mind mondták — társuk nélkül védő szellemük nem fog megjelenni s ezért elhalasztották a gyűléseket addig, a míg társuk vissza nem tér.

Egyik napon a „Spiritiszta-kör” szolgálja egy ivvel siet az utcákra keresztil. Rohanva megy be azokhoz, a kik e körbe tartoznak, hogy felszólítsa őket az elnök parancsa folytán a holnap gyűlés megjelénésére.

... Össze is jöttek. A spiritiszta körnek elnöke másnap sajnálattal tudatta a körnek tagjaival, hogy elutazott tagtársuk állítólag néhány nap előtt meghalt.

Fájda'ommal vették tudomásul e hírt s mindegyiket a hirtelen meglepetés szállta meg.

— Hogy történhetett ez meg? Mi érte őt? — kérdé egyik társuk. — Hiszen néhány hét előtt még épen, egészségesen távozott el, most meg már halálának híréhez hozzák?

Végre is azon alapodtak meg, hogy gyűlést fognak tartani.

Az elnök indítványát elfogadják. Asztal köré ülnek s csendesesen várják a szellem megjelenését...

Az asztal rövid várakozás után felemelkedik.

Az elnök kérdé:

— Itt vagy kedves szellem? Ha itt vagy koppans egyet.

Az asztal koppantott.

Tehát itt van.

— Kedves Szellem! Ma fontos ügyben ültünk össze s fontos ügyben szándékozunk tőled tanácsot kérni. Leszel kegyes előbb megmondani hányadik Sferájából való vagy s kinek a védőszelleme?

Az asztal hatot koppantott s azt kopogta ki, hogy a „Tietek.”

A kör tagjai örültek.

— Leszel szives utbaigazítást s tanácsot adni ez ügyben?

Az asztal ismét koppantott.

— Tehát igen.

gett; ime a vélemények. A képviselőválasztások fuvardíját megállapította az alispán elnöklésével tartott bizottsági ülés. A minimum egy, maximum tíz korona lesz. A tisztviselők korpótléka tárgyában egy másik bizottság elhatározta, hogy az összes tisztviselők jelenlegi fizetésük után a nyugdíjba beszámítandó tíz, illetve öt százalékos korpótlékban részesítendő. A fedezetre egy százalékos pótdó megfizetését javasolja a bizottság.

— A közigazgatás államossítása — hála legyen istennek — már nem sokáig tart a székelyek panasz, melyet felhoznak a megyei adminisztráció ellen, valahára megszűnik a legalább a tisztviselők fizetése is rendbe lesz hozva; nem hangzik a panasz országjárta. Ez már évek óta fájó, sajgó kelevény a nemzet testén, melyet valahára fel kell vágni. Széll Kálmán nyilatkozata szerint rövid idő múlva bele kapnak a fontos ügy megoldásába. Ezt a reformot nem szándékozik hosszú és bizonytalan időre elhalasztani, sőt sürgős szükségnek tartja a megvalósítást; a legközelebbi hónapokban és a teljességgel nem terjesztheti ugyan elő az idevonatkozó javaslatokat, mert ez a reform az általa elég bőven és részletesen kifejtett érvek és koncepció alapján rendszeres alkotásként lesz végleg átdolgozandó és kidolgozandó. Míg ez a reform keresztülvitetik, fenntartandónak tartja a főispáni állást, mely ellen a költségvetési vitában oly hevesen kikeltek.

— Nemzeti ipar. Alig tudunk iparágat, a melynek termékeivel a külföld a legújabb időkig annyira előzölötte volna hazánkat, mint csokoládéval és cacaóval. Annál örvedesebb a nemzeti ipar igaz barátaira nézve, ha magyar vállalat oly sikerrel száll szembe az idegen versennyel, mint a hogy ezt a fumei cacaó — és csokoládégyárról mondhatjuk.

A fumei csokoládégyár valósággal uttörő szerepre vállalkozott. Voltak ugyan előtte is kisebb magyarországi cégek, a melyek csokoládé készítésével foglalkoztak, ezek azonban sokkal szűkebb körök között folytatták és ők az ipart ma is, sem hogy a külföldi termékek kiszorítására szükséges eszközökkel rendelkezzenek.

A fumei csokoládégyár elejétől fogva nagy apparátussal dolgozott. Rendelkezik a kellő tőkével; telepet a technika legújabb legteljesebb vívmányaival szerelte fel. És hogy épen Fiumet, hazánk kikötőjét

A kör elnöke ezután, majdnem siránkozó, de könnyű hangon kérte, hogy mondja meg meghalt-e tagtársuk s ha meghalt mikor?

A szellem azt válaszolta, hogy igen is meghalt és pedig 1899. június 10-én s nagy pompával temették el.

A kör tagjai elborzadtak... Szegény — meghalt, sóhajta mindegyik...

Azután részvétáviratot küldenek az elhunyt szüleinek.

— A részvétávirat elment.

A kör tagjai közül azután sokan nem is jelentek meg a gyűléseken. Régiük helyett új tagokat választottak s egészen megelégedtek régi társukról.

Elérkezett a társuk halálának évforduló napja. A kör tagjai ünneplő ruhába öltözködnek, hogy társukban lelki üdvéért imádkozzanak a templomban.

S mi történt?

A holtak vélt társuk belép a körbe a részvétávirattal mindegyiküknek nagy öröme.

Feléje rohantak s össze-vissza csókolták egymást.

A spiritiszta asztalt összevagdalták s esti ünnepi lakoma készítésénél eltűzelték, a kört pedig feloszlatták,

választották meg a telep helyéül, az a nyersanyag, cacaónak közvetlenül a termelési helyekről való beszerezhetése érdekében történt.

A gyár háromszáz munkást foglalkoztat, a telep 5000 négyzetméternyi területet foglal el és villamos világítással van ellátva. A napi gyártás körülbelül 3000 kg., melyet Magyarországon, Ausztriában, Olaszországban és a Levante országában helyeznek el.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a fumei csokoládégyár alig két évvel ezelőtt kezdte meg az üzemet, úgy eléggé jelentékeny forgalomról számolnak be az itt felsorolt adatok. Az eddigi siker a fejlődés reményével biztat, a mint hogy tény is, hogy a telep kibővítése már is szükségesnek mutatkozik.

A fumei csokoládégyár magyar vállalat minden ízében; magyar a vezetése, magyar a szervezete. A maga szakmájában igazi előharcosa a nemzeti ipar tértfoglalásának. Elsősorban tehát a hazai fogyasztók között: ég van hivatva támogatni a vállalatot, a midőn a fumei csokoládégyártmányokat kéri mindennél. A fumei csokoládénak, a fumei cacaónak, a fumei bonbonoknak ma már igen sok a barátja hazánk határain túl is. Hogy a gyár termékei Ausztriában és a külföld egyéb fogyasztási területein is elvannak terjedve és becsülettel állják meg helyüket, leghatásosabb bizonyít a gyártmányok kiváló minősége mellett.

A fumei csokoládégyár élénk érdeklődés tárgya az abbazia fürdőközönség körében is. Az ott üdülők közül igen sokan randulnak át Fiuméba a csokoládégyár telepének megtekintésére. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a vállalatot és a gyár készítményeit.

CSARNOK.

Hattyudal.

Álmodtam egyszer, — nagyon régen
Hogy szivemben egy rózsza nyílt
S hogy harmat cseppként hullott rája
Szívemnek forró vére mind.

Virult a rózsza, egyre szebb lett
S mind jobban itta véreimet
Azt hittem akkor, hogy e vér még
Miként a tenger, sok lehet.

Azt hittem akkor, hogy e rózsza
Örökké fog majd nyilani
E rózsza nélkül én sem élek,
Azt sugta egyre valami.

Tavasza volt akkor a szivemben
Ényhe sugár, szép tavasz
Ily szép tavaszra hogyha nyár jó
Ki tudja, még mit hozhat az?

Nem jött a nyár, hiába vártam,
Helyette jött a fagy, a tél,
Véremből táplált rózsaszálam
Óh milyen semmivé levél!

Felébredek!... A rideg élet
A gond, a munka várt reám,
Dolgozni kell, hát Isten áldjon
Szép költészet: te rózsaszál.
Fonyód, 1899. Szőke J

Magdolna.

— Rajz. —

Szegő Julis árvaságra jutott.
Élete derekán halt meg az apja hirtelen. Ott dolgozott a tiszteletes ur földjén egy augusztus napon, kánikulai hőségben. Gyorsan hullott a rend kaszája előtt s még be nem fejezte, már őt is elsöpörte

egy hatalmasabb kasza: a halál. Napszúrást kapott.

Mikor megvitték haza a haláthírt, Julis megdöbbsen. Nem mintha meghatotta volna atyja, a becsületes, dolgos földművelő halála, hanem mert érezte, hogy ez forduló pontot képez az ő életében. Eddig édes apja, ha keserves verejtékkel is, de tudott szerezni a mindennapi kenyéren kívül valamit leánya csinosítására is. Most pedig: hogy jelenhene meg vasárnap az öregmisen, ha nincs új keszkenője, ha nem fűzhe a hajába s a ruhájába rózsaszín pántlikát?

Ezen gondolatok lepték meg Julist apja halálhíre, míg anyjának a hirtelen fájdalomtól nem jött könny a szemébe, csak némán, megtörtén bánta maga elé. Azután ráborult az időközben hazahozott urának kihűlt tetemére s ott megeredtek könnyei.

Majd mintegy megkönnyebbülve felkelt és lányához fordult:

— Lányom...

Julis vállat vont.

— Mit akar?

Az asszony egy könnyet törölt ki szeméből.

— Leányom!... Juliskám! Nem tudsz te sírni? Nem indít meg téged atyád halála? Nézd ezt a holttestet... szegény apádat... munka közben halt meg... akkor is értünk dolgozott... hogy legyen miből élnünk. De mi lesz most? Hiszen nem hagyott ránk semmit; semmit! De rák hagyta a tisztá, szennytelen nevet a becsületet... Dolgozni fogunk, igen dolgoznunk kell.

Julis, ki mindezt közömbösen hallgatta, most közbevágott:

— Szélházi báró ur már sokszor mondta, hogy menjek hozzá. Jó dolgom lesz nála, majd ad valami kényelmes foglalkozást, szép ruhába járhat, mindenem meglesz.

— Leányom, az ég szerelmére!...

— A báró ur ezt mind megígérte, hát mért ne mennék hozzá? Aztán a báró ur jó ember és én szeretem őt...

Az asszony kiegyenesedett s nyugodtan bár, de határozottan így szólt:

— Oda nem megy az én leányom. Az kellene még!

A leány szintugy válaszolt.

— De én el fogok menni a báró urhoz.

— A báró urhoz! A báró urhoz, — ismétlé az asszony s keserűen felkacagott. Hát csak menj, pusztulj innen, nyomod se maradjon itten. Átkom kíséren, halátlan leány. Ne is lássalak többet... Ugy-ugy!... legalább két halottam lesz egy nap. Ne sírj, mi dolog ez? Még megölelsz, meg is csókolsz?... Nem kell: eredj. Fel is ut, le is ut. Menj a báró urhoz. A báró urhoz!... Szólni akarsz?... Halgass! Ugy-ugy. Menj!

És a leány ment.

A báró urhoz.

Néhány hónap mult el. A báró ur már megunt Julist, mint a többi, s a legközelebbi alkalommal finoman szakított vele.

— Kedves Juliannám! — mondta — kivettem önnek Pesten egy lakást. Minden hónapban megfogom látogatni, azonkívül minden hónapban küldök önnek egy kis pénzt.

Julis tehát Pestre ment és elfoglalta kis lakását. Csinos, kényelmes szobája volt, hasonló ahoz a szobához, a hol a báró urral annyi édes órát töltött.

Azonban később úgy találta, hogy kevés a pénze s hiába írt a báró urnak egyremásra, az néhány hónap múlva megelégedezett róla.

Julis egy pillantást vetett a tükörbe s miután meggyőződött, hogy nem szükséges még fát vágnia, elégedetten dörzsölte kezét és megindult — a bűn lejtőjén lefelé. Nemsokára vig, könnyelmű életet élt. Ledér kőnyezetében egész elmosódott édes anyja képe és a lelkiismerete, mely azelőtt,

gyakran furdalta, most eltompult, most hallgat.

Valami hatalmas dolognak kellene történnie, hogy az alvó lelkiismeret feltámadjon, hogy lelke a bűn szennyétől megtisztulva, visszaadassék az életnek.

Ugy történt, hogy amint egy izben kitekinített ablakán, észrevette Kotormányi Gyurit, a falujabeli báró fiát, a kihez ifjkori vonzalom fűzte.

A mint Gyuri meglátta őt, ránézett s csak ennyit mondott:

— Ha most édes anyád látna!...

Aztán elfordult és tovább sietett.

Sziveig hatott Julisnak ez a szó. Egyszerre meglátta e szédtő örvényt, melybe jutott, eszébe jutott édes anyja, Gyuri szavai... és keserves sirásra fakadt.

Az utóbbi időben gyakran lehetett látni Pest utcán egy megtört szemű, becsült arcú: öreg, töpörödött asszonyt, a mint végig bandukol az utcán, folyton morzsolva az olvasót. Megható látvány az, midőn olykor-olykor száraz, csontos kezeivel egy könyvet törül ki szeméből.

Most is egy feszület előtt térdepel és imádkozik,

Egyszerre egy kéz érinti meg vállát.

— Kend az, Szegőné asszony?

— Én vagyok, fiam, de nini, hadd nézzelek meg... nem a Kotormányi Gyuri vagy te?

— Eltalálta néném. Hanem most menjünk Julishoz.

Szegőné bámul, majd kacagni kezd, fénytelen szemei kigyulnak, úgy ismerte a szót.

— Julishoz? Menjünk fiam, menjünk.

Reménytelen szívvél követte Gyurit s midőn megpillantotta leányát s látta, hogy mivé lett, csak szívéhez kapott s a másik pillanatban holtan terült el a földön.

A szenvedések nem tudták megtörni, de a szégyen leverte lábáról.

Gyuri fölemelte s bevitte a leány lakására.

Julis odarohant, letérdelt anyja elé, kezét ajkához vonta és csókjaival halmozta el, míg szeméből a bűnbánat könnyei peregtek.

— Most már senki sincsen, a ki szeret, — suslogá.

Gyurinak könny szökött a szemébe, megfogta Julis kezét.

— Emlékszel-e, mikor utoljára fogtam a kezedet? Azt mondtam akkor, hogy szerettelek. Ma is azt mondom s anyád holtteste fölött kérdezem, hozzám jöss-e?

Julis csillogó szemekkel hallgatta, aztán azt mondá:

— Holnap, holnap gyere el... majd megmondom holnap.

Egész lényé szokatlan tűzben égett.

Másnap ismét eljött Gyuri s Julis szobájában találta a választ, egy cédulát: „Édes Gyurim! A Duna hullámai közé temetem keservemet. Tied az életben nem lehetek, ezt nem érdemlem meg, nélküled pedig most már élni nem tudok...”

A nyitott ablakon beszűrődött a balzsamos reggeli lég, derült és életet árasztva mindenfelé.

A reggeli misére hívó harang megcsendült, Gyuri letérdelt s forró imát küldött fel az Ég urához, az eltévedt, de megtért — Magdolnáért. **Hervey Frigyes.**

Nyilttér.)*

Kaposvár rdt. város határában, közvetlen a város mellett 12. cat. hold és 37 ☐ ölből álló ingatlan, melyből mintegy 3 hold fölvan törve, a többi pedig jó minőségű részből áll, akár egészben, akár részletekben örök áron eladó.

Teljes felvilágosítást ad e lap szerkesztősege. 2—3

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

6—6

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

		Korona
Készpénzben fizetendő	1 jutalom	600000
	1 utcz.	400000
	1 „	200000
	2 „	100000
	1 „	90000
	1 „	80000
	1 „	70000
	2 „	60000
	1 „	40000
	5 „	30000
	1 „	25000
	7 „	20000
	3 „	15000
	31 „	10000
	67 „	5000
	3 „	3000
	432 „	2000
	763 „	1000
	1238 „	500
	90 „	300
	31700 „	200
	3900 „	170
	4900 „	130
	50 „	100
	3900 „	80
	2900 „	40
50,000		nyer. és jut. összegben
		13.160,000

Az ötödik nagy m. kir. osztály-sorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre újból 50,000 nyeremény

jut, vagyis az oldalt lévő nyeremény-jegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet 6. —
fél „ „ 3. —
negyed „ „ 1.50
nyolcad „ „ —.75

küldünk szét utánvételt vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzás jegyzéket, hivatalos tevézetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb legkésőbb azonban

f. é. november 16. és 17-ig, mely napon a huzás van hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főel-
árusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizetünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt több mint két millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre 1- oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ frt) utánvételezni kérem) A nem tetsző tör-
) postautalvánnyal küldöm.) lendő.

Pontos cím.

Üzlethelyiség változtatás.

Alólirott Morgos József

a m. kir. csendőrség szerződött szabója, Kaposvárott, már évek óta fennálló

szabó üzletemet

a vármegyeház melletti bolthelyiségbe helyeztem át.

Midőn erről tisztelt vevőimet, valamint a nagyérdemű közönséget értesiteniszerencsém van, egyszersmind tudomására hozom, hogy raktáron tartok mindennemű

katonai és egyenruházati

felszereléseket.

Egy éves önkéntesi czikkeket,

saját készítményű

utazó bundákat.

Mérték szerint készíték a raktáromon levő

bel- és külföldi szöveteiből polgári ruhákat

a legújabb divat szerint és a legjutányosabb árak mellett, sokkal olcsóbban, mint bárki más; — mit lehetővé tesz azon körülmény, hogy új üzlethelyiséget tetemesen olcsóbb áron bírom bérbé, mint az eddigi volt.

Számos látogatást és megrendelést kérve maradok Kaposvárott

tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

szabó mester.